

Četrtek pozdrav vsem.

Čeprav to ni v navadi, bomo današnjo uro namenili književnosti, z besedilom pa se bomo ukvarjali tudi jutri.

Nadaljujemo s spoznavanjem ustvarjalcev obdobja moderne. Z uvodno motivacijo vas danes želiva vpeljati v literarni svet Otona Župančiča. Zagotovo se spomnite njegovih Mehurčkov in pesmi o Cicibanu.

Rešite izpolnjevanko – vpišite besede, ki jih zahtevajo opisi.

1. Priimek slovenskega pesnika, ki je predstavnik moderne
2. Književno obdobje od 1848 do 1899
3. Prvi slovenski roman (dve besedi)
4. Vrsta rime abba
5. Naslov slovenske himne
6. Ena izmed literarnih vrst (za uprizorjanje)
7. Priimek največjega slovenskega pesnika
8. Priimek slovenskega pisatelja (delo Martin Krpan)
9. Ime slovenskega realista Kersnika
10. Najdaljša prozna pripoved

1	¹ Ž									
2		²								
3	D						³	R		
4	O		⁴							
5							⁵			
6			⁶	M						
7						⁷				
8			V	⁸						
9	J			⁹						
10			M	¹⁰						

S pomočjo številke vnesi črke v okvirčke in dobil boš rešitev izpolnjevanke.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Sedaj pa še dve uganki, povezani z naslovom pesmi. Ju znaš razvozlati?

Nima duše,
vendar diha,
drobno seme v rožo razpiha.

Pleča lesena,
glava jeklena,
misel iskrena.

Danes bomo spoznali zanimivo Župančičevo pesem, katere naslov že poznate, če ste rešili izpolnjevanke. To je seveda ŽEBLJARSKA.

Pesem je bila objavljena leta 1920 v zbirki V zarje Vidove in je v tej zbirki najboljša pesem. Pesnik je sam povedal, da ga je pretreslo življenje žebjarjev, ki jih je spoznal ob obisku kovačnic v Kamni Gorici pri Kropi. Zapomnil si je izmučene obraze zaradi težkega dela in slabega življenja, zunaj, na polju, pa so cvetele zlatice. Ko je odšel, je še dolgo povsod videl žeblje, rumene cvetice, najbolj pa ga je preganjal ritem kovaških nakoval. Nazadnje se je pesem kar ulila in pravi, da je komaj dohajal s pisanjem.

Sedaj pa preberi besedilo, ki ga imamo v Berilu 9, na strani 12.

Po branju razmisli: Kakšen vtis je nate naredila pesem? Kaj se ti je najbolj vtisnilo v spomin? Kaj si slišal/-a oziroma videl/-a? Na katero čutilo/-a deluje ta pesem?

Pesem pozorno preberi še enkrat, nato odgovori na zastavljena vprašanja.

Odgovore podčrtanih vprašanj zapiši v zvezek za književnost (ne pozabi napisati avtorja in naslov besedila).

- * Kaj napoveduje naslov? Kako si predstavljaš delo žebjarjev? Koliko ur traja njihov delovnik in kje je njihovo "delovno mesto"? V prvi kitici poišči odgovor, kdo so delavci in koliko jih je. Kaj vemo o njih? (Bodi pozoren na verza, ki v prvi kitici izstopata. Ne bo ju težko najti, saj izstopata v ritmu in rimi.)
- * Kakšno naravo nam prikazuje pesnik? Kakšen pa je človek? Zakaj delavcem žarijo žebli v očeh? Kaj vidijo žebjarji, ko se ozrejo v polje, v nebo? Zakaj? Katera barva jih spominja na žeblje? Kaj lahko rumeno cvete? (Pesnik je sam povedal, da je videl zlatice.) Zakaj Župančič uporabi te besede? Katero pesniško sredstvo je uporabil v verzu "žareči žebli, žebli v očeh"? (Opazuj obarvane glasove.)
- * S svojimi besedami poskušaj razložiti predzadnjo kitico. Kakšno razpoloženje napoveduje medmet o? Je delati greh dobro ali slabo? Zakaj se delavec sam sebi zdi tak, kot da bi delal greh? Se mogoče zrcala spomnite še iz katerega drugega književnega besedila?

- * V katerih verzih lahko čutimo pesnikovo obsodbo takega dela? Kakšno vlogo imajo tri pike na koncu pesmi? *(Je pesnik revolucionar, napoveduje spremembo vloge žebjarjev? Ali pesem prikazuje izhod iz težkih razmer ali brezizhodnost? Kaj torej pomenijo tri pike? Zaključen krog. Lahko zopet začnemo na začetku.)*

- * Ali je avtor pesmi tudi lirski subjekt (tisti, ki v pesmi govori)? V kateri glagolski osebi je napisana pesem? Dokaži s primerom iz prve in predzadnje kitice. Kako bi imenovali pesem, ki opisuje družbene razmere, revščino, socialna nasprotja? *(Izbiraj med razpoloženska, ljubezenska, socialna, domovinska.)* Je potem epska ali lirski?

Upava, da vam je uspelo; seveda pa imate tudi jutri čas, da dokončate svoje delo. Jutri sicer nadaljujemo in spoznamo še bogat pesniški jezik tega besedila.

Preživite lep dan.

Učiteljici Monika in Polonca